

WALFRID JA HELMI NUUTTILAN RAHASTO

Ensimmäisen suurlahjoittajan tuki suomalaiselle kulttuurille

Rahasto perustuu emäntä Helmi Nuuttilan (o.s. Ojala, 24.8.1881–8.2.1967) tekemään lahjoitukseen puolisonsa, maanviljelijän ja kauppias Walfrid Nuuttilan (16.7.1877–30.3.1937) kuoleman jälkeen. Rahasto tukee suomalaista kulttuurityötä. Helmi Nuuttila oli Suomen Kulttuurirahaston ensimmäinen suurlahjoittaja, ja hänet kutsuttiin Kannatusyhdistyksen kunniajäseneksi. Nuuttilan osoittama tuki oli esimerkkinä muille lahjoituksille, joiden avulla Suomen Kulttuurirahasto voitiin perustaa 1939. Hän teki toisen suuren lahjoituksen 30.9.1955.

Walfrid August Nuuttila syntyi Sysmässä Alfred ja Maria Nuuttilan poikana. Hän oli paennut laittomia kutsuntoja Amerikkaan 1901 ja palattuaan parin vuoden kulluttua hän ryhtyi välittämään puutavaraa ja muita tuotteita. Helmi Ojala syntyi Sysmässä maanviljelijä Anders (Antti) Kustaan ja Selma Ojalan tyttärenä. Hän tuli emäntäpiiaaksi Ala-Nuuttilan tilalle ja avioitui tilan vanhimman pojan, Walfridin, kanssa 1909. Pariskunta osti oman tilan Asikkalan Kalkkisista ja ryhtyi pitämään kaupaa tilanhoidon ohella. Kalkkisten tilanhoidosta vastasi pääasiassa etumies, sillä Walfrid Nuuttilan aika meni liikkeenhoidossa. Helmi Nuuttila huolehti karjasta ja tilan suuresta ruokakunnasta. Tilalla oli paljon työväkeä.

Nuuttiloista tuli yhteisönsä keskushahmoja. He seurasivat yhteiskunnallisia asioita, toimivat karjantarkastus- ja soniyhdistyksessä ja olivat perustamassa nuoriso- ja urheiluseuraa. Walfrid Nuuttilasta tuli juuri perustetun Asikkalan kunnanvaltuuston jäsen 1913, ja hän toimi valtuutettuna sekä lautakuntien jäsenenä kuolemaansa saakka. Hän oli perustamassa Kalkkisten osuusmeijeriä ja osallistui muihinkin paikkakunnan valistus- ja sivistyspyrkimyksiin toimimalla muun muassa kansakoulun johtokunnassa. Hän oli vilkasluonteinen ja aktiivinen, tarttui toimiin ripeästi ja laski mielellään leikkiä.

Helmi Nuuttila oli Marttayhdistyksen perustajajäsen ja sen ensimmäinen puheenjohtaja. Esi-kuvallisena ja aloitteellisena emäntänä hän järjesti kotitalouskursseja ja innosti nuoria naisia Lahden kansanopiston oppiin, vaikka oli itse käynyt vain kansakoulun.

Nuuttilat tukivat Kalkkisten rukoushuoneen pystyttämistä ja kansakoulun rakentamista. He tekivät lahjoituksen Turun yliopistolle ja miettivät sopivaa tapaa omaisuutensa käyttämiseksi siten, että se palvelisi suomalaista kulttuuria ja yhteiskuntaa. Suomen Kulttuurirahaston perustamiseksi oli aloitettu kampanja helmikuussa 1937, ja Helmi Nuuttila ryhtyi sen tukijaksi miehensä kuoleman jälkeen. Hän olisi halunnut pysyä tuntemattomana lahjoittajana mutta antoi pyynnöstä nimensä julkisuuteen. Suomen Kuvalehti teki lahjoituksesta laajan artikkelin. Suomen Kulttuurirahasto julkaisi Helmi Hyvärisen tekemän veistoksen Helmi Nuuttilasta 1952.

Osuuskunta Sigillum/Heli Teittinen

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.